

املا تلفیقی شماره ۸

به نام آفریننده‌ی شگفتی‌ها

رادیناس، کهن‌ترین چاه نفت تاریخ جهان

همانطور که می‌دانید تمام منابع و معادنی که ما انسان‌ها از آن‌ها بهره‌برداری می‌کنیم، در لایه‌ی پوسته‌ی زمین قرار دارند و به همین دلیل، پوسته برای ما دارای اهمیت بسیاری است. یکی از این منابع مهم، منابع نفتی می‌باشد که اقتصاد کشور ما به شدت به آن وابسته است. اما آیا می‌دانستید، کهن‌ترین چاه نفت جهان در ایران و در زمان هخامنشیان، در زمان داریوش بزرگ، مورد بهره‌برداری قرار می‌گرفته است؟ نام این چاه رادیناس بوده و در نزدیکی شوش باستان قرار داشته است.

هرودوت، تاریخ نویس باستان، در این باره می‌نویسد: "ایرانیان از این چاه، قیر و نمک و نفت، به روشی که بازگو خواهیم کرد استخراج می‌کردند:

آن‌ها نخست با چوب خمیده‌ای که ته آن را به سطلی چرمی بسته‌اند، نفت خام را از چاه بیرون می‌کشند و آن را در مخزنی خالی می‌کنند، مایع پس از گذر از سطل، به سه شکل در می‌آید، قیر و نمک فوراً بسته و سخت می‌شوند و مایع نفت خارج شده که آن را در محفظه‌هایی می‌ریزند، ایرانیان این را رادیناس (اردیکا) می‌خوانند که ماده‌ای است سیاه رنگ، سوختنی و دارای بویی نامطبوع."

مورخین دیگر گزارش کرده‌اند:

"ایرانیان از نفت، ماده‌ای همچون قیر امروزی تهیه می‌کردند که از آن برای آب‌بندی کشتی‌هایشان بهره می‌بردند، کشتی‌هایی که در خدمت ناوگان نیروی دریایی امپراتوری هخامنشی بود و در سه قاره گسترده شده و بندر و آبراهه و پایگاه در همه جای گیتی داشت."

گفتنی است سردار زبده‌ی ساسانی، بهرام مهران، ملقب به بهرام چوبین، به این دستاورد هخامنشیان پی برده و از ماده‌های نفتی و آتشین، برای ساخت جنگ‌ابزار بهره می‌گرفت.

به نوعی می‌توان بهرام چوبین را نخستین ژنرال در تاریخ دانست که از سلاح گرم در نبردهایش استفاده کرده است.